

Πώς διδάσκουμε ανάγνωση στις τάξεις μας;

Η ανάγνωση αποτελεί καθημερινή πρακτική για όλες τις τάξεις του δημοτικού. Είναι αναγκαία (αφού αποτελεί το πρώτο βήμα για την κατανόηση ενός κειμένου) αλλά βαρετή διαδικασία για τα παιδιά, τα οποία πρέπει να περιμένουν υπομονετικά τη σειρά τους.

Έχω βρεθεί στην αμήχανη θέση να ξεκινάμε την ανάγνωση (με τη μορφή κυρίως της αξιολόγησης) και να βλέπω τα παιδιά να χάνουν σιγά σιγά το ενδιαφέρον τους, ειδικά τις πρώτες ώρες, και να αρχίζουν να χασμουριούνται.

Είναι ένα θέμα που με έχει προβληματίσει αρκετά. Προσπαθώντας να βρω άλλους τρόπους για να γίνεται η ανάγνωση στην τάξη πιο ευχάριστη αλλά και αποτελεσματική, βρήκα αυτό το άρθρο: <http://www.edutopia.org/.../alternatives-to-round-robin-readi...>

. Διαβάζοντας και τις παραπομπές, σκέφτηκα να μοιραστώ κάποια σημεία του, κυρίως για προβληματισμό. Είναι του Todd Finley έχει τίτλο «11 εναλλακτικές μέθοδοι για την ανάγνωση». (Στο αυθεντικό άρθρο υπάρχουν πολλοί σύνδεσμοι που πραγματικά αξίζει να διαβάσετε, καθώς λόγω χρόνου δεν θα μπορέσω να τα μεταφέρω όλα).

«Σύμφωνα με το άρθρο του Millward στο Literacy Research and Instruction, τα τελευταία 200 χρόνια τα παιδιά διαβάζουν το ένα μετά το άλλο ένα συγκεκριμένο κομμάτι κειμένου για να εξασκηθούν στην ανάγνωση (η τεχνική αυτή στα αγγλικά ονομάζεται Round Robin Reading). Αρκετοί δάσκαλοι χρησιμοποιούν αυτήν την τεχνική, αν και δεν υπάρχουν έρευνες που υποστηρίζουν ότι ενισχύει την ευχέρεια στο διάβασμα, την κατανόηση λέξεων και την κατανόηση κειμένου. Η Cecile Somme λέει ότι η τεχνική αυτή "θα οδηγήσει σίγουρα ένα παιδί, που έχει δυσκολίες στην ανάγνωση, να την μισήσει".

(<http://scholarworks.gvsu.edu/cgi/viewcontent.cgi...>). Υπάρχουν αρκετές παραλλαγές της τεχνικής αυτής που έχουν να κάνουν κυρίως με τη σειρά με την οποία επιλέγεται ο επόμενος να διαβάσει.

Κάποια από τα πλεονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι: α) δεν χρειάζεται καμία προετοιμασία από πλευράς δασκάλου και β) η τάξη παραμένει ήσυχη κ.ά.

Μερικά από τα μειονεκτήματα είναι ότι ο χρόνος για ανάγνωση κάθε μαθητή ξεχωριστά σε μια τάξη των 25 είναι αρκετά περιορισμένος, β) τα παιδιά το αντιλαμβάνονται ως εξέταση και όχι ως εξάσκηση (χαρακτηριστική είναι και η έκφραση της ανακούφισης μόλις τελειώσει η σειρά τους) και πολύ συχνά στιγματίζονται οι μαθητές που δυσκολεύονται στην ανάγνωση και γ) δεν βοηθά στην κατανόηση του κειμένου.

Ο συγγραφέας, βέβαια, του άρθρου διευκρινίζει ότι η προφορική εξάσκηση είναι αναγκαία για τη βελτίωση της ευχέρειας στο διάβασμα και την κατανόηση του κειμένου αλλά χρησιμοποιώντας διαφορετικές πρακτικές.

Μερικές από αυτές είναι:

1) «Χορωδιακό διάβασμα» δηλαδή, η δραστηριότητα στην οποία διαβάζει όλη η τάξη μαζί με τον δάσκαλο. Σύμφωνα με έρευνα που έγινε σε παιδιά έκτης δημοτικού το 2011 από τον David Paige βρέθηκε ότι 16 λεπτά «χορωδιακού διαβάσματος» ενισχύει τόσο την κατανόηση λέξεων όσο και την ευχέρεια στο διάβασμα. Μια παραλλαγή αυτής είναι να διαβάζει ο δάσκαλος και να αποφεύγει σκόπιμα λέξεις τις οποίες τα παιδιά διαβάζουν χορωδιακά.

2) Διάβασμα σε ζευγάρια, είτε ταυτόχρονα είτε εναλλάξ. Το διάβασμα σε ζευγάρια μπορεί επίσης να γίνει με τη μέθοδο PALS για την οποία μπορείτε να διαβάσετε εδώ http://ies.ed.gov/ncee/.../reports/english_lang/pals/index.asp

3) Το σιωπηλό διάβασμα, που συνοδεύεται από κάποια γραπτή άσκηση λεξιλογίου, κατανόησης κειμένου κτλ.

4) Η ανάγνωση κατά την οποία δάσκαλος διαβάζει ένα κομμάτι κειμένου και τα παιδιά διαβάζουν όλοι μαζί το ίδιο κομμάτι μιμούμενοι το διάβασμα του δασκάλου (echo reading).

5) Το παιχνίδι του «τρελού επιστήμονα», που αφορά τόσο στην κατανόηση του κειμένου όσο και στην ανάγνωση, στο οποίο τα παιδιά καλούνται να διαβάσουν το κείμενο χρησιμοποιώντας δραματοποιημένο τόνο στη φωνή τους και κινήσεις με τα χέρια τους.

Έπειτα σε ζευγάρια ρωτούν ερωτήσεις πάνω στο κείμενο. Τέλος παίζουν το παιχνίδι του

«τρελού επιστήμονα» στο οποίο ένας από τους δύο είναι ο τρελός επιστήμονας και συνοψίζει με λίγα λόγια την ιστορία με δραματικό τρόπο και παράλληλα κάνει ερωτήσεις κατανόησης ενώ ο άλλος μαθητής ενθαρρύνει τον τρελό επιστήμονα και απαντάει στις ερωτήσεις του. Περισσότερα θα βρείτε

εδώ:https://www.youtube.com/watch?v=8xFcUPQ_z_8 (Το παιχνίδι αυτό είναι αγαπητό στη τάξη μου).

6) Τέλος, η τεχνική FORI http://anwsu.org/reading%20resource/fori_001.pdf

Νομίζω ότι το μυστικό της μεθόδου είναι ότι διαλέγεις ένα κείμενο την εβδομάδα και όχι κάθε μέρα διαφορετικό και συνδυάζεις όλες τις παραπάνω μεθόδους. Χρειάζεσαι 20 λεπτά την ημέρα και κείμενα κατάλληλα για την ηλικία των παιδιών και ακολουθείς το τρόπο που προτείνει το σχεδιάγραμμα στο σύνδεσμο.

Το άρθρο αναφέρει αρκετές ακόμα τεχνικές. Το σίγουρο είναι ότι η ανάγνωση και η κατανόηση του κειμένου είναι τόσο σημαντικές σαν δεξιότητες και τόσο μέρος της καθημερινής μας διαδικασίας που νομίζω ότι χρειάζεται να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στον τρόπο με τον οποίο γίνεται μέσα στην τάξη ώστε να μπορεί να είναι μια ευχάριστη αλλά και ωφέλιμη διαδικασία. Περιμένω να διαβάσω ιδέες και σκέψεις ακόμα και εναλλακτικές που χρησιμοποιείτε εσείς μέσα στις τάξεις σας.